

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน รหัสวิชา ค33102	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลำดับและอนุกรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ	เวลา 1 คาบ
สอนวันที่ 22 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2561	ผู้สอน นางสาวปิยะทิพย์ ดอนลาดลี

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ค4.1 ม.4 – 6/4

ค6.1 ม.4 – 6/1, ม.4 – 6/3, ม.4 – 6/4

2. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ลำดับและการหาพจน์ทั่วไปของลำดับจำกัด

3. สาระการเรียนรู้

การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

4. สาระสำคัญ

การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ คือ การเขียนแสดงพจน์ทั่วไปในรูป a_n ที่มี n เป็นตัวแปรและเมื่อแทน n ด้วยสมาชิกในเซต $\{1, 2, 3, \dots, m\}$ แล้วได้พจน์ที่ $1, 2, 3, \dots, m$ ของลำดับตรงตามที่กำหนด

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ : นักเรียนสามารถ

1. หาพจน์ทั่วไปของลำดับ เมื่อกำหนดลำดับที่มีแบบรูปของการเพิ่มขึ้นหรือลดลงที่ละเท่าๆ กันให้ได้

2. หาพจน์ทั่วไปของลำดับ เมื่อกำหนดลำดับที่มีพจน์สัมพันธ์กับลำดับที่ของพจน์ให้ได้

3. หาพจน์ทั่วไปของลำดับ เมื่อกำหนดลำดับที่มีพจน์ทั่วไปในรูปพหุนามให้ได้

ด้านทักษะกระบวนการ : นักเรียนมีความสามารถในการ

1. แก้ปัญหา

2. ให้เหตุผล

3. สื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ : นักเรียน

1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต

2. มีวินัย

3. ใฝ่เรียนรู้

4. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 6.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 6.2 ความสามารถในการคิด
- 6.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

7.1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ในครั้งนี้ และแจ้งคะแนนจากการทดสอบก่อนและเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 2 การหาพจน์แรกและพจน์ถัดไปของลำดับ

7.1.2 ให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ จำนวน 10 ข้อ โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล และใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที

7.1.3 ครูให้นักเรียนช่วยเก็บกระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ของเพื่อนๆ ในแต่ละแถวมาส่งครู เพื่อครูจะได้นำไปตรวจหลังชั่วโมงสอน และบอกนักเรียนให้ทราบว่าจะแจ้งคะแนนทดสอบในคาบเรียนถัดไป

7.1.4 ครูทบทวนเนื้อหาเรื่อง การหาพจน์แรกและพจน์ถัดไปของลำดับ โดยการยกตัวอย่างลำดับแบบมีเงื่อนไข หรือในรูปพจน์ทั่วไป และใช้การถาม-ตอบ กับนักเรียนว่าพจน์แรกหรือพจน์อื่นของลำดับที่ยกตัวอย่างคืออะไร และนักเรียนใช้วิธีการหาอย่างไร

7.2 ขั้นสอน

7.2.1 ครูแบ่งนักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน จำนวน 10 กลุ่ม โดยให้แต่ละความสามารถให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเอง และหลังจากนั้นครูพิจารณาตามความเหมาะสมของสมาชิกในกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

7.2.2 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับการหาพจน์ทั่วไปของลำดับ ครูคอยแนะนำและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

7.2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม หากยังไม่เข้าใจครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ หรือให้นักเรียนที่เข้าใจดีแล้วในแต่ละกลุ่ม ช่วยอธิบายให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ

7.2.4 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม หากสงสัยให้ถามครู ครูคอยแนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันแก้ปัญหา และเน้นการทำงานที่เป็นระเบียบเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

7.2.5 ให้แต่ละกลุ่มตรวจแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ จากเฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3 หากมีข้อบกพร่อง ให้ทำความเข้าใจในข้อที่ทำผิดและแก้ไขให้ถูกต้อง และบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนรายบุคคลของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

7.2.6 ให้นักเรียนส่งแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ ครุณาไปตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

7.2.7 ครูชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจเรียน และนักเรียนทุกคนที่ช่วยเหลือกันในกลุ่มจนทำงานถูกต้องเรียบร้อยทันเวลา

7.3 ชั้นสรุป

7.3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ การหาพจน์แรกและพจน์ถัดไปของลำดับ โดยครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

7.3.2 ครูชี้แจงกับนักเรียนว่าครั้งต่อไปจะเรียนเกี่ยวกับ ลำดับเลขคณิต และให้นักเรียนไปศึกษามาล่วงหน้าจากในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (สสวท.) และศึกษาจากอินเทอร์เน็ต

7.3.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ จำนวน 10 ข้อ โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล โดยให้ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที

7.3.4 ครูให้นักเรียนตรวจแบบทดสอบหลังเรียนจากเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ และดูข้อผิดพลาดของตนเองพร้อมทั้งกรอกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนน

7.3.5 ครูให้นักเรียนช่วยเก็บกระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียนของเพื่อนๆ ในชั้นเรียนส่งครู ครุณาไปตรวจสอบความถูกต้องหลังชั่วโมงสอน

8. สื่อการเรียนรู้

8.1 แบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

8.2 ใบความรู้ที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

8.3 แบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

8.4 แบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

8.5 หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (สสวท.)

8.6 ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

9.1 วิธีวัด

9.1.1 ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.1.2 ตรวจแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.1.3 ตรวจแบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.1.4 สังเกตและประเมินทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

9.1.5 สังเกตและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9.2 เครื่องมือที่ใช้วัด

9.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.2.2 แบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.2.3 แบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

9.2.4 แบบประเมินทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

9.2.5 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

9.3 เกณฑ์การประเมิน

9.3.1 การทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7.5 คะแนน หรือร้อยละ 75 ขึ้นไป

9.3.2 ทำแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7.5 คะแนน หรือร้อยละ 75 ขึ้นไป

9.3.3 การทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7.5 คะแนน หรือร้อยละ 75 ขึ้นไป

9.3.4 ด้านทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไปทุกรายการ

9.3.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปทุกรายการ

10. กิจกรรมเสนอแนะ/ภาคผนวก

10.1 กิจกรรมเสนอแนะ

.....
 .....
 .....
 .....

10.2 ภาคผนวก

10.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.2 ใบความรู้ที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.3 แบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.4 แบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.5 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับ และอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.6 เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.7 เฉลยแบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับ และอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.8 แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.9 แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.10 แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อน – หลังเรียน แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

10.2.11 แบบบันทึกการประเมินทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

10.2.12 แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

11. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

.....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....

(นางจารุพร รวมวงศ์)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

วันที่..... เดือน .....พ.ศ. ....

12. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของฝ่ายวิชาการ

.....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....

(นางสาววิไลภรณ์ เตชะ)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

วันที่..... เดือน .....พ.ศ. ....

13. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายเทิดทูน สุจारी)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา

วันที่..... เดือน .....พ.ศ. ....

14. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปิยะทิพย์ ดอนลาดลี)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

วันที่..... เดือน .....พ.ศ. ....

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียน เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน)

1. ลำดับ $a_n = \frac{2n-1}{5}$ เป็นพจน์ทั่วไปของลำดับในข้อใด

ก. $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$

ข. $\frac{1}{5}, \frac{3}{5}, 1, \frac{7}{5}$

ค. $\frac{2}{5}, \frac{4}{5}, \frac{6}{5}, \frac{8}{5}$

ง. $\frac{3}{5}, 1, \frac{7}{5}, \frac{9}{5}$

2. ลำดับ 4, 8, 12, 16, 20, ... มีรูปทั่วไปเท่ากับข้อใด

ก. $a_n = 2n + 1$

ข. $a_n = 4n$

ค. $a_n = 4 + n$

ง. $a_n = \frac{n}{4}$

3. ลำดับ 1, 2, 4, 8, 16, ... มีรูปทั่วไปเท่ากับข้อใด

ก. $a_n = 3n - 2$

ข. $a_n = 4^{n-1}$

ค. $a_n = 2^{n-1}$

ง. $a_n = 2^n$

4. เขียนลำดับ 1, 4, 9, 16, 25, ... ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = 2n - 1$

ข. $a_n = 2^n - 1$

ค. $a_n = (n+1)^2$

ง. $a_n = n^2$

5. เขียนลำดับ 5, 9, 15, 23, 33, ... ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = n^2 + n + 3$

ข. $a_n = n^2 + 3$

ค. $a_n = 3n^2 + 2$

ง. $a_n = \frac{10n}{2}$

6. เขียนลำดับ $-7, 8, 47, 122, 245, \dots$ ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = n^3 + n^2 + 3$

ข. $a_n = 2n^2 + 3n - 12$

ค. $a_n = 2n^3 + n - 10$

ง. $a_n = n^3 + 2n^2 - 10$

7. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $1, 3, 7, 13, \dots$

ก. $a_n = n^2 - n + 1$

ข. $a_n = 2n - 1$

ค. $a_n = n^2 + 1$

ง. $a_n = n^2 - n$

8. ลำดับ $1 \cdot 2, 2 \cdot 3, 3 \cdot 4, 4 \cdot 5, 5 \cdot 6, \dots$ สามารถเขียนในรูปพจน์ทั่วไปได้ตามข้อใด

ก. $a_n = 2n^2 + n$

ข. $a_n = n(n+1)$

ค. $a_n = n^2 + n$

ง. ข้อ ข. และข้อ ค. ถูก

9. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{5}{6}, \frac{7}{8}, \dots$

ก. $a_n = \frac{2n+1}{2n}$

ข. $a_n = \frac{2n-1}{2n}$

ค. $a_n = \frac{2n+1}{n+1}$

ง. $a_n = \frac{2n-1}{n+1}$

10. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $9, 99, 999, 9999, \dots$

ก. $a_n = 10^n - 1$

ข. $a_n = 9^n$

ค. $a_n = 1 - 10^n$

ง. $a_n = 10n - 1$

ใบความรู้ที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ คือ การเขียนแสดงพจน์ของลำดับในรูป a_n โดยที่มี n เป็นตัวแปร เมื่อแทนค่า n ด้วยสมาชิกในเซตของโดเมนแล้ว จะได้พจน์ที่ $1, 2, 3, \dots$ ของลำดับตรงตามที่กำหนด โดยมีวิธีการ 2 วิธี ดังนี้

1. ใช้การสังเกตความสัมพันธ์ของแต่ละพจน์กับลำดับของพจน์
2. ใช้ฟังก์ชันพหุนาม

การหาพจน์ทั่วไปของลำดับโดยใช้การสังเกตความสัมพันธ์ของแต่ละพจน์กับลำดับของพจน์
ให้นักเรียนพิจารณาตัวอย่างการหาพจน์ทั่วไป ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 จงหาพจน์ทั่วไปของลำดับจำกัดต่อไปนี้

1) $2, 4, 6, 8, 10$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$a_1 = 2 = 2 \times 1$$

$$a_2 = 4 = 2 \times 2$$

$$a_3 = 6 = 2 \times 3$$

$$a_4 = 8 = 2 \times 4$$

$$a_5 = 10 = 2 \times 5$$

จะได้ $a_n = 2n$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4, 5\}$

2) $1, 2, 4, 8, 16$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$a_1 = 1 = 2^0 = 2^{1-1}$$

$$a_2 = 2 = 2^1 = 2^{2-1}$$

$$a_3 = 4 = 2^2 = 2^{3-1}$$

$$a_4 = 8 = 2^3 = 2^{4-1}$$

$$a_5 = 16 = 2^4 = 2^{5-1}$$

จะได้ $a_n = 2^{n-1}$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4, 5\}$

$$3) \quad 1 \cdot 2, 2 \cdot 3, 3 \cdot 4, 4 \cdot 5$$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$a_1 = 1 \cdot 2 = 1 \cdot (1+1)$$

$$a_2 = 2 \cdot 3 = 2 \cdot (2+1)$$

$$a_3 = 3 \cdot 4 = 3 \cdot (3+1)$$

$$a_4 = 4 \cdot 5 = 4 \cdot (4+1)$$

จะได้ $a_n = n \cdot (n+1) = n^2 + n$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4\}$

ตัวอย่างที่ 2 จงหาพจน์ทั่วไปของลำดับจำกัดต่อไปนี้

$$1) \quad 1, 5, 9, 13, \dots$$

พิจารณา ความสัมพันธ์ของพจน์และลำดับที่ของแต่ละพจน์ ดังนี้

$$a_1 = 1 = 4(1) - 3$$

$$a_2 = 5 = 4(2) - 3$$

$$a_3 = 9 = 4(3) - 3$$

$$a_4 = 13 = 4(4) - 3$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$a_n = 4n - 3$$

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้คือ $a_n = 4n - 3$

$$2) \quad -1, 2, -4, 8, \dots$$

พิจารณา ความสัมพันธ์ของพจน์และลำดับที่ของแต่ละพจน์ ดังนี้

$$a_1 = -1 = (-1)^1 \times 2^0 = (-1)^1 \times 2^{1-1}$$

$$a_2 = 2 = (-1)^2 \times 2^1 = (-1)^2 \times 2^{2-1}$$

$$a_3 = -4 = (-1)^3 \times 2^2 = (-1)^3 \times 2^{3-1}$$

$$a_4 = 8 = (-1)^4 \times 2^3 = (-1)^4 \times 2^{4-1}$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$a_n = (-1)^n \times 2^{n-1}$$

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้คือ $a_n = (-1)^n \times 2^{n-1}$

$$3) \quad 0.1, 0.01, 0.001, 0.0001, \dots$$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$a_1 = 0.1 = \frac{1}{10} = \frac{1}{10^1}$$

$$a_2 = 0.01 = \frac{1}{100} = \frac{1}{10^2}$$

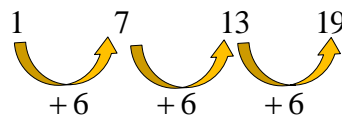
$$\begin{aligned} a_3 &= 0.001 = \frac{1}{1000} = \frac{1}{10^3} \\ a_4 &= 0.0001 = \frac{1}{10000} = \frac{1}{10^4} \\ &\vdots \\ a_n &= \frac{1}{10^n} \end{aligned}$$

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้คือ $a_n = \frac{1}{10^n}$

การหาพจน์ทั่วไปของลำดับโดยใช้ฟังก์ชันพหุนาม มีขั้นตอนดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3 จงหาพจน์ทั่วไปของลำดับ 1, 7, 13, 19, ...

วิธีทำ พิจารณาผลต่างระหว่างพจน์ที่อยู่ติดกัน พบว่า

(ผลต่างครั้งที่ 1)

จะเห็นว่าผลต่างครั้งที่ 1 มีค่าคงตัวเท่ากับ 6

ดังนั้น ลำดับนี้มีพจน์ทั่วไปอยู่ในรูป $a_n = an + b$

ดำเนินการหาค่าของ a และ b ตามขั้นตอนดังนี้

จาก $a_n = an + b$

จะได้ $a_1 = 1 = a + b$ ..... (1)

$a_2 = 7 = 2a + b$ ..... (2)

$a_3 = 13 = 3a + b$ ..... (3)

$a_4 = 19 = 4a + b$ ..... (4)

จาก (1) จะได้ $a = 1 - b$

แทนค่า $a = 1 - b$ ใน (2) จะได้

$$7 = 2(1 - b) + b$$

$$7 = 2 - 2b + b$$

$$7 = 2 - b$$

จะได้ $b = -5$

จาก $a = 1 - b$ จะได้

$$a = 1 - (-5)$$

$$a = 6$$

ดังนั้น $a_n = 6n - 5$

แบบฝึกทักษะที่ 3
การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

1. ให้นักเรียนหาพจน์ทั่วไปของลำดับต่อไปนี้ (ข้อละ 1 คะแนน รวม 6 คะแนน)

1) 2, 6, 12, 20, 30

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = 2 = \dots\dots\dots$

$a_2 = 6 = \dots\dots\dots$

$a_3 = 12 = \dots\dots\dots$

$a_4 = 20 = \dots\dots\dots$

$a_5 = 30 = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

2) -1, 2, -3, 4, -5

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = -1 = \dots\dots\dots$

$a_2 = 2 = \dots\dots\dots$

$a_3 = -3 = \dots\dots\dots$

$a_4 = 4 = \dots\dots\dots$

$a_5 = -5 = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

3) $\frac{1}{2}, \frac{4}{3}, \frac{7}{4}, \frac{10}{5}, \frac{13}{6}$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = \frac{1}{2} = \dots\dots\dots$

$a_2 = \frac{4}{3} = \dots\dots\dots$

$a_3 = \frac{7}{4} = \dots\dots\dots$

$a_4 = \frac{10}{5} = \dots\dots\dots$

$a_5 = \frac{13}{6} = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

4) $4, 16, 64, 256, \dots$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = 4 = \dots\dots\dots$

$a_2 = 16 = \dots\dots\dots$

$a_3 = 64 = \dots\dots\dots$

$a_4 = 256 = \dots\dots\dots$

$a_5 = -5 = \dots\dots\dots$

 $\vdots \quad \quad \quad \vdots$

$a_n = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

5) $32, 16, 8, 4, 1, \dots$

จะได้ $a_1 = 32 = \dots\dots\dots$

$a_2 = 16 = \dots\dots\dots$

$a_3 = 8 = \dots\dots\dots$

$a_4 = 4 = \dots\dots\dots$

$a_5 = 1 = \dots\dots\dots$

 $\vdots \quad \quad \quad \vdots$

$a_n = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

6) $5, 10, 15, 20, 25, \dots$

จะได้ $a_1 = 5 = \dots\dots\dots$

$a_2 = 10 = \dots\dots\dots$

$a_3 = 15 = \dots\dots\dots$

$a_4 = 20 = \dots\dots\dots$

$a_5 = 25 = \dots\dots\dots$

 $\vdots \quad \quad \quad \vdots$

$a_n = \dots\dots\dots$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots\dots\dots$

2. ให้นักเรียนหาพจน์ทั่วไปของลำดับต่อไปนี้ โดยใช้ฟังก์ชันพหุนาม (ข้อละ 2 คะแนน รวม 4 คะแนน)

1) 7, 11, 15, 19, ...

วิธีทำ

พิจารณาผลต่างระหว่างพจน์ที่อยู่ติดกัน

จะเห็นว่าผลต่างครั้งที่.....มีค่าคงตัวเท่ากับ .....

ดังนั้น ลำดับนี้มีพจน์ทั่วไปอยู่ในรูป .....

ดำเนินการหาค่าของ ..... และ ..... ตามขั้นตอนดังนี้

จาก .....

$$\text{จะได้ } a_1 = 7 = \dots\dots\dots$$

$$a_2 = 11 = \dots\dots\dots$$

$$a_3 = 15 = \dots\dots\dots$$

$$a_4 = 19 = \dots\dots\dots$$

.....
 .....
 .....

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้ คือ $a_n = \dots\dots\dots$

2) 1, 5, 13, 25, 41, ...

วิธีทำ

พิจารณาผลต่างระหว่างพจน์ที่อยู่ติดกัน

จะเห็นว่าผลต่างครั้งที่.....มีค่าคงตัวเท่ากับ .....

ดังนั้น ลำดับนี้มีพจน์ทั่วไปอยู่ในรูป .....

ดำเนินการหาค่าของ ..... และ ..... ตามขั้นตอนดังนี้

จาก .....

$$\text{จะได้ } a_1 = 1 = \dots\dots\dots$$

$$a_2 = 5 = \dots\dots\dots$$

$$a_3 = 13 = \dots\dots\dots$$

$$a_4 = 25 = \dots\dots\dots$$

$$a_5 = 41 = \dots\dots\dots$$

.....
 .....
 .....

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้ คือ $a_n = \dots\dots\dots$

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน)

1. ลำดับ 1, 2, 4, 8, 16, ... มีรูปทั่วไปเท่ากับข้อใด

ก. $a_n = 3n - 2$

ข. $a_n = 4^{n-1}$

ค. $a_n = 2^{n-1}$

ง. $a_n = 2^n$

2. เขียนลำดับ 1, 4, 9, 16, 25, ... ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = 2n - 1$

ข. $a_n = 2^n - 1$

ค. $a_n = (n+1)^2$

ง. $a_n = n^2$

3. ลำดับ 4, 8, 12, 16, 20, ... มีรูปทั่วไปเท่ากับข้อใด

ก. $a_n = 2n + 1$

ข. $a_n = 4n$

ค. $a_n = 4 + n$

ง. $a_n = \frac{n}{4}$

4. เขียนลำดับ 5, 9, 15, 23, 33, ... ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = n^2 + n + 3$

ข. $a_n = n^2 + 3$

ค. $a_n = 3n^2 + 2$

ง. $a_n = \frac{10n}{2}$

5. ลำดับ $a_n = \frac{2n-1}{5}$ เป็นพจน์ทั่วไปของลำดับในข้อใด

ก. $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$

ข. $\frac{1}{5}, \frac{3}{5}, 1, \frac{7}{5}$

ค. $\frac{2}{5}, \frac{4}{5}, \frac{6}{5}, \frac{8}{5}$

ง. $\frac{3}{5}, 1, \frac{7}{5}, \frac{9}{5}$

6. ลำดับ $1 \cdot 2, 2 \cdot 3, 3 \cdot 4, 4 \cdot 5, 5 \cdot 6, \dots$ สามารถเขียนในรูปพจน์ทั่วไปได้ตามข้อใด

ก. $a_n = 2n^2 + n$

ข. $a_n = n(n+1)$

ค. $a_n = n^2 + n$

ง. ข้อ ข. และข้อ ค. ถูก

7. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $9, 99, 999, 9999, \dots$

ก. $a_n = 10^n - 1$

ข. $a_n = 9^n$

ค. $a_n = 1 - 10^n$

ง. $a_n = 10n - 1$

8. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{5}{6}, \frac{7}{8}, \dots$

ก. $a_n = \frac{2n+1}{2n}$

ข. $a_n = \frac{2n-1}{2n}$

ค. $a_n = \frac{2n+1}{n+1}$

ง. $a_n = \frac{2n-1}{n+1}$

9. ข้อใดเป็นพจน์ทั่วไปของลำดับ $1, 3, 7, 13, \dots$

ก. $a_n = n^2 - n + 1$

ข. $a_n = 2n - 1$

ค. $a_n = n^2 + 1$

ง. $a_n = n^2 - n$

10. เขียนลำดับ $-7, 8, 47, 122, 245, \dots$ ในรูปพจน์ทั่วไปได้ดังข้อใด

ก. $a_n = n^3 + n^2 + 3$

ข. $a_n = 2n^2 + 3n - 12$

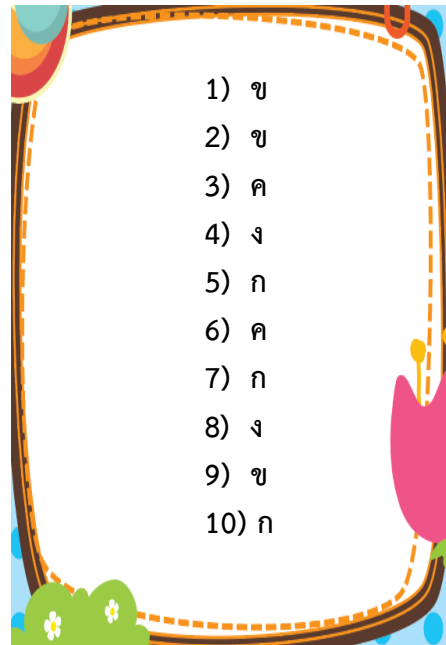
ค. $a_n = 2n^3 + n - 10$

ง. $a_n = n^3 + 2n^2 - 10$

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

การทำแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ
แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. นักเรียนตอบได้ถูกต้อง ได้ข้อละ 1 คะแนน
2. นักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ได้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้ 7.5 คะแนนหรือร้อยละ 75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

1. ให้นักเรียนหาพจน์ทั่วไปของลำดับต่อไปนี้ (ข้อละ 1 คะแนน รวม 6 คะแนน)

1) $2, 6, 12, 20, 30$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = 2 = \dots 1 \times 2 = 1 \times (1+1) \dots$

$$a_2 = 6 = \dots 2 \times 3 = 2 \times (2+1) \dots$$

$$a_3 = 12 = \dots 3 \times 4 = 3 \times (3+1) \dots$$

$$a_4 = 20 = \dots 4 \times 5 = 4 \times (4+1) \dots$$

$$a_5 = 30 = \dots 5 \times 6 = 5 \times (5+1) \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots n(n+1) = n^2 + n \dots$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4, 5\} \dots$

2) $-1, 2, -3, 4, -5$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = -1 = \dots (-1) \times 1 = (-1)^1 \times 1 \dots$

$$a_2 = 2 = \dots 1 \times 2 = (-1)^2 \times 2 \dots$$

$$a_3 = -3 = \dots (-1) \times 3 = (-1)^3 \times 3 \dots$$

$$a_4 = 4 = \dots 1 \times 4 = (-1)^4 \times 4 \dots$$

$$a_5 = -5 = \dots (-1) \times 5 = (-1)^5 \times 5 \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots (-1)^n \cdot n \dots$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4, 5\} \dots$

3) $\frac{1}{2}, \frac{4}{3}, \frac{7}{4}, \frac{10}{5}, \frac{13}{6}$

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = \frac{1}{2} = \dots \frac{3(1)-2}{1+1} \dots$

$$a_2 = \frac{4}{3} = \dots \frac{3(2)-2}{2+1} \dots$$

$$a_3 = \frac{7}{4} = \dots \frac{3(3)-2}{3+1} \dots$$

$$a_4 = \frac{10}{5} = \dots \frac{3(4)-2}{4+1} \dots$$

$$a_5 = \frac{13}{6} = \dots \frac{3(5)-2}{5+1} \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots \frac{3n-2}{n+1} \dots$ เมื่อ $n = \{1, 2, 3, 4, 5\} \dots$

4) 4, 16, 64, 256, ...

พิจารณาพจน์ที่กำหนดให้

จะได้ $a_1 = 4 = \dots 4^1 \dots$

$$a_2 = 16 = \dots 4^2 \dots$$

$$a_3 = 64 = \dots 4^3 \dots$$

$$a_4 = 256 = \dots 4^4 \dots$$

⋮

$$a_n = \dots 4^n \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots 4^n \dots$

5) 32, 16, 8, 4, 1, ...

จะได้ $a_1 = 32 = \dots 2^5 = 2^{6-1} \dots$

$$a_2 = 16 = \dots 2^4 = 2^{6-2} \dots$$

$$a_3 = 8 = \dots 2^3 = 2^{6-3} \dots$$

$$a_4 = 4 = \dots 2^2 = 2^{6-4} \dots$$

$$a_5 = 1 = \dots 2^0 = 2^{6-6} \dots$$

⋮

$$a_n = \dots 2^{6-n} \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots 2^{6-n} \dots$

6) 5, 10, 15, 20, 25, ...

จะได้ $a_1 = 5 = \dots 5 \times 1 \dots$

$$a_2 = 10 = \dots 5 \times 2 \dots$$

$$a_3 = 15 = \dots 5 \times 3 \dots$$

$$a_4 = 20 = \dots 5 \times 4 \dots$$

$$a_5 = 25 = \dots 5 \times 5 \dots$$

⋮

$$a_n = \dots 5n \dots$$

ดังนั้นพจน์ทั่วไป คือ $a_n = \dots 5n \dots$

2. ให้นักเรียนหาพจน์ทั่วไปของลำดับต่อไปนี้ โดยใช้ฟังก์ชันพหุนาม (ข้อละ 2 คะแนน รวม 4 คะแนน)

1) 7, 11, 15, 19, ...

วิธีทำ

พิจารณาผลต่างระหว่างพจน์ที่อยู่ติดกัน

จะเห็นว่าผลต่างครั้งที่.....1.....มีค่าคงตัวเท่ากับ .....4.....

ดังนั้น ลำดับนี้มีพจน์ทั่วไปอยู่ในรูป ..... $a_n = an + b$ .....

ดำเนินการหาค่าของ ..... a ..... และ ..... b ..... ตามขั้นตอนดังนี้

จาก ..... $a_n = an + b$ .....

$$\text{จะได้ } a_1 = 7 = \dots a + b \dots \dots \dots (1)$$

$$a_2 = 11 = \dots 2a + b \dots \dots \dots (2)$$

$$a_3 = 15 = \dots 3a + b \dots \dots \dots (3)$$

$$a_4 = 19 = \dots 4a + b \dots \dots \dots (4)$$

$$\dots (2) - (1) \dots \text{จะได้} \dots a = 4 \dots \dots \dots$$

$$\dots \text{แทนค่า} \dots a = 4 \dots \text{ใน} \dots (1) \dots \text{จะได้} \dots b = 3 \dots \dots \dots$$

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้ คือ $a_n = \dots 4n + 3 \dots \dots \dots$

2) 1, 5, 13, 25, 41, ...

วิธีทำ

พิจารณาผลต่างระหว่างพจน์ที่อยู่ติดกัน

จะเห็นว่าผลต่างครั้งที่.....2.....มีค่าคงตัวเท่ากับ .....4.....

ดังนั้น ลำดับนี้มีพจน์ทั่วไปอยู่ในรูป ..... $a_n = an^2 + bn + c$ .....

ดำเนินการหาค่าของ ... a, b ..... และ ... c ..... ตามขั้นตอนดังนี้

จาก ..... $a_n = an^2 + bn + c$ .....

$$\text{จะได้ } a_1 = 1 = \dots a + b + c \dots \dots \dots (1)$$

$$a_2 = 5 = \dots 4a + 2b + c \dots \dots \dots (2)$$

$$a_3 = 13 = \dots 9a + 3b + c \dots \dots \dots (3)$$

$$a_4 = 25 = \dots 16a + 4b + c \dots \dots \dots (4)$$

$$a_5 = 41 = \dots 25a + 5b + c \dots \dots \dots (5)$$

$$\dots (2) - (1) \dots \text{จะได้} \dots 4 = 3a + b \dots \dots \dots (6)$$

$$\dots (3) - (2) \dots \text{จะได้} \dots 8 = 5a + b \dots \dots \dots (7)$$

$$\dots (7) - (6) \dots \text{จะได้} \dots 4 = 2a \dots \dots \dots$$

$$\dots \dots \dots a = 2 \dots \dots \dots$$

$$\dots \text{แทน} \dots a = 2 \dots \text{ใน} \dots (6) \dots \text{จะได้} \dots b = -2 \dots \dots \dots$$

$$\dots \text{แทน} \dots a = 2 \dots \text{และ} \dots b = -2 \dots \text{ใน} \dots (1) \dots \text{จะได้} \dots c = 1 \dots \dots \dots$$

ดังนั้น พจน์ทั่วไปของลำดับนี้ คือ $a_n = \dots 2n^2 - 2n + 1 \dots \dots \dots$

**การทำแบบฝึกทักษะที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ
เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ**

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ข้อ 1. 1) – 6) ข้อละ 1 คะแนน รวม 6 คะแนน

1. นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบชัดเจน และคำตอบถูกต้อง ได้คะแนน 1 คะแนน
2. นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบไม่ชัดเจน และคำตอบถูกต้อง ได้คะแนน 0.5 คะแนน
3. นักเรียนหาคำตอบไม่ถูกต้อง ได้คะแนน 0 คะแนน

ข้อ 2. 1) – 2) ข้อละ 2 คะแนน รวม 4 คะแนน

1. นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบชัดเจน และคำตอบถูกต้อง ได้คะแนน 2 คะแนน
2. นักเรียนแสดงวิธีหาคำตอบไม่ชัดเจน และคำตอบถูกต้อง ได้คะแนน 1 คะแนน
3. นักเรียนหาคำตอบไม่ถูกต้อง ได้คะแนน 0 คะแนน

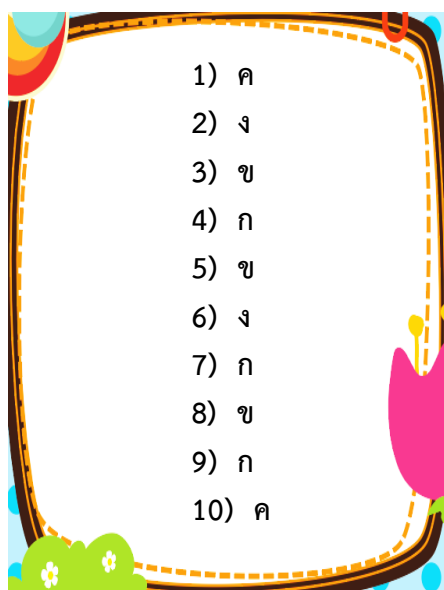
เกณฑ์การประเมิน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้ 7.5 คะแนนหรือร้อยละ 75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เล่มที่ 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ

การทำแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
เล่ม 3 การหาพจน์ทั่วไปของลำดับ
แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. นักเรียนตอบได้ถูกต้อง ได้ข้อละ 1 คะแนน
2. นักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ได้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้ 7.5 คะแนนหรือร้อยละ 75 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

